

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

17. Cap. De Matrimonio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

tentes, Neophiti, id est, noui Christiani: Curiales, serui, corpore vitati, Illegitimi, infames, Hermaphroditæ, excommunicati, suspensi, Interdicti, & omnes irregulares.

CAPVT XVII.

DE SACRAMENTO

Matrimonij.

Quid est Matrimonium?

EST legitima maris, & fœminæ coniunctio, indiuiduam vitæ societatem retinens.

Quæ causa efficiens matrimonij?

MVTVS coniugum & voluntarius consensus, expressus per verba, vel signa præsentia, ex Concil. Flor. & cap. Tuas. de spõs. duorum. & can. Sufficiat. 27. q. 2.

Quæ est materia?

PERSONÆ ipsæ, & earum actus externi, quibus corporum traditio fit, & recipitur.

Quæ forma?

VERBA ipsa coniugum, vel signa, quibus consensum exprimunt, exempli gratia,

K 2

gratia, Catharina accipio te in meam vi-
rem, & ipsa è contra Paule accipio te in
um virum.

Quis minister?

PERSONÆ contrahentes, quia ipsæ
ferunt verba. Debet autem ex præsen-
Concil. Tridentin. adesse proprius parochus
vel alius de ipsius licētia, vt adhibeat solem-
tates consuetas in Ecclesia, cum duobus,
tribus, vel pluribus testibus.

Qui sunt effectus Matrimonij?

GRATIA, vt quis legitimè eo vtatur,
lis procreatio, ac educatio, & indissolu-
le vinculum.

Matrimonium quotuplex est?

DVPLEX. Ratum, & cōsummatum.
tum est, quod firmatum est vtriusque
iugis consensu de præsentī, in facie Eccle-
nec tamen adhuc superuenit copula car-
Consummatum est, quando accessit copu-
la carnalis, & opere completum est.

De sponsalibus?

*Sponsalia
quid sint.*

SPONSALIA sunt futurarum nuptiarum
promissio, & matrimonium præcedens
tanquam quædam dispositio. Adhibentur
tem propter magnitudinem negotij suscipiendi.

endi, & cognitionem impedimentorum, quæ
occurrere possunt. Dubitari à quibusdam so-
let. An sponsalia, de quibus hîc loquimur,
clandestinè contracta, id est, sine Parocho &
testibus, sint nulla & inualida post Concilium
Tridentinum. Respondetur breuiter Con-
cilium non inualidare sponsalia clandestina de
futuro, sed matrimonium de præsentî. Mar-
tinus Nauarrus in Manuali confessoriorum,
capite 25. numero 144. & libro 4. consil. in ti-
tulum de sponsalibus consilio 38. numero 3. &
post plurimos Hispaniæ DD. Henricus Hen-
riquez tomo 1. moralis Theologiæ libro II. ca-
pite 5. §. 8. & sic resoluit congregatio Cardina-
lium Anno 1570. ad Episcopum Tornacen-
sem & Concilium Bracharense de anno 1566.
actione 4. capite 33. & 36. Nec militat eadem
ratio quæ in matrimonio est, quod nulla hu-
mana auctoritate dissolui potest, multis one-
ribus plenum, & contractus tendens in publi-
cam vtilitatem, & ideò sine publica auctori-
tate & testimonio celebrari non debet.

Suntne sponsalia dissolubilia?

SVNT, & in multis casibus dissolui pos-
sunt.

Primo partium remissione. 2. Ingressu al-
terius in religionem. 3. Matrimonio de præ-
sentî contracto. 4. Si alter eorum in longin-
quam regionem proficiscatur, & non redeat

K 3 statuto

statuto tempore. 5. Superueniente affinitate vel cognatione spirituali. 6. Per iudicem defectum ætatis. 7. Si superueniat morbus contagiosus, vel notabilis deformitas, & mutilatio. 8. Per votum castitatis, & religionis. 9. Si alter eorum fornicetur, post contracta sponsalia: ad hanc causam reducimus hanc resin, quæ fornicatio spiritualis est: Idem iudicium, quando fornicatio præcessit sponsalia, & non fuit cognita secundum communem sententiam, si cognoscatur ante matrimonium contractum. 10. Si superuenit inimicitia capitalis. 11. Per omissionem aliquid rei, quæ promissa est, siue ob conditionem non adimpletam. 12. Ordinis sacri susceptione. 13. Propter morum alterius contractum asperitatem, vt si sit crudelis, nimis durus & asper. 14. Per famam canonici alicuius impedimenti. Tandem quoties aliqua causa rationabilis superuenit, quæ si præcessisset, non fuissent facta sponsalia. Tamen in his casibus ad dissolutionem, requiritur iudicis auctoritas, nisi causa dissoluendi sit manifesta & notoria. De hac materia vide Nauarr. in Manu. li. confess. cap. 22. à 25. Syhuestrum, Angelus & alios in summis, verb. Sponsalia, & Doctores iuris canonici in tit. de spons.

An sponsalia de futuro transeant, in matrimonium de presenti?

RESPONDEO, secundum iura antiqua, sponsalia per copulam carnalem subsequutam vxorio affectu, id est, cum intentione Matrimonium consummandi, transibant in Matrimonium de præsenti. Sed post Concil. Trid. cessat hoc, vt est videre in sess. 24. cap. 1. de reformat. Matrimonij, per nullam subsequentem copulam transeunt, in verum Matrimonium: Quare si apud antiquiores legatur, sponsalia per subsequutam copulam fieri Matrimonium, id intellige secundum iura antiqua, quæ in hoc casu, sunt iusta de causa reformata à Concilio.

Qua ætas requiritur ad sponsalia?

AD sponsalia contrahenda requiritur tempus septem annorum in vtraque persona: Ad Matrimonium verò desideratur in masculo ætas 14. annorum completorum, & in fœminis 12.

Quoniam sponsalia etiam inducta sunt, ad cognitionem impedimentorum, de impedimentis quod necessarium, exponendum est.

De impedimentis matrimonij.

DE hac materia vide Nauarr. à num. 32. capit. d. Sotum cum alijs in 4. sentent. à d. 34. Summistas in verb. Matrimonij impedimenta. Impedimentorum materia canonica est, & maximè spectat ad exterius forum,

K 4   necef-

necessaria tamen est aliqua eius cognitio Confessario: Quare breuiter de his impedimentis agemus.

Matrimonium non solum sacramentum est, sed etiam contractus. Matrimonij impedimenta sunt duplicia.

Matrimonium cum non solum sit sacramentum, sed etiam contractus, potest impediri auctoritate Ecclesie Catholice, vt fidei Catholica tenet, & praxis antiquissima, conuata in hac vsque tempora testatur.

Impedimenta Matrimonij sunt duplicia. Quædam enim impediunt & dirimunt: id est efficiunt, vt non solum contrahendo peccatum contrahatur, sed etiam contractum non valeat: & hæc impedimenta essentiam siue substantiam Matrimonij concernunt. Quædam verò impediunt contrahendum, sed non dirimunt contractum, id est faciunt, vt sic impediti peccent, si contrahant, valet tamen Matrimonium contractum, & hæc ad solemnitatem spectant. Impedimenta impediencia, dirimentia, sunt duodecim sequentibus verbis memoria gratia contenta.

ERROR, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas. Si sis affinis, si forte coire nequibus.

DE IMPEDIMENTIS ERRORIS, PERSONÆ, & CONDITIONIS.

ERROR in matrimonio potest contingere: Aut ratione personæ, vt si credatur quod

quodvna persona sit alia, aut q̄ sit primogenitus, cum tamen non sit: Aut ratione conditionis, vt si putetur liber, qui est seruus: Aut ratione fortunæ, vel aliarum qualitatū, vt si putetur diues, quæ est pauper, nobilis, quæ ignobilis, virgo quæ est corrupta, &c.

Prima Conclusio. Error personæ, matrimonium impedit, & dirimit. Quia hic error tollit consensum voluntarium, qui est causa efficiens matrimonij.

Secunda Conclusio. Error circa conditionem, dirimit etiam matrimonium, 29. quæst. 2. cap. Si quis liber, §. ijs ita, & communis opinio in capit. proposuit, de coniugio seruorum.

Tertia Conclusio. Error in bonis fortunæ, aut in qualitatibus coniugum, non dirimit, nec impedit matrimonium: Quia hic error non est circa essentialia, sed accidentalia matrimonij. De ratione autem contractus est, consensus circa essentialia.

Devoto.

VOTVM solemne castitatis in religione approbata, dirimit matrimonium & impedit. Solemnizatur autem votum in professione, secundum consuetudinem Ecclesiæ facta.

De cognatione spirituali.

COGNATIO spiritualis contrahitur in Baptismo, & Confirmatione. Hæc cog-

K 5 natio

natio spiritualis contracta est in Concil. Trident. sess. 24. ca. 2. de reformatione matrimonij, ad pauciores gradus: Quare antiquis, quibusdam agendis non est in hac materia adhærendum.

Statuit autem Concilium, ut vnus tantum vir, siue mulier, iuxta sacrorum canonum instituta, vel ad summum vnus & vna, baptismum de Baptismo suscipiant, inter quos Baptizatum ipsum, & illius patrem & matrem nec non inter baptizantem & baptizatum baptizatiq̄ue patrem & matrem tantum, ritualis cognatio contrahatur, &c. postea ca. Ea quoque cognatio, quæ ex confirmatione contrahitur, confirmantem & confirmatum, illiusq̄ue patrem & matrem, ac tenentem non egrediatur.

Dubium. *An exempli gratia N. possit matrimonium contrahere, cum vxore patris sui defuncti?*

AGENDA Treuren. in tractat. de matrimonio in linea spiritualis cognationis videtur docere contrarium, dum in linea tenentis sub nigro, Tenentes cum suis vxoribus cognatis, & baptizantes cum suis vxoribus tandem subijcit. Concilium rubra abrogat. Respondetur, secundum iura antiqua non potuisse: At nunc post Concilium Tridentinum posse. Quia Concil. ut ex dictis patet

restrinxit cognationem spiritualement ad baptizatum & baptizantem, patrinum, baptizatiq; patrem & matrem, nullam faciens mentionem vxorum baptizantis, aut patrini, contra dictam agendam. Quare Concil. non solum rubra ibi posita abrogauit, sed etiam nigra, secundum illam lineam, quantum ad vxores baptizatis, & tenentium, vt rectissime Nauarr. in Manuali, vbi sup. num. 36. & 38. & 39. tradit. Error ergo, vel vitio scriptoris, aut incuria Typographi, in dicta agenda commissus est.

De consanguinitate & affinitate.

CONSANGVINITAS est aliquarum personarum vinculum, ab eodem stipite descendendum, carnali propagatione contractum.

Affinitas est propinquitas duarum personarum, quarum vna, cum consanguinea alterius copulam habuit.

Affinitas autem efficitur per copulam naturalem, tam licitam, quam illicitam. 35. q. 3. cap. Extraordinaria.

Consanguinitas & affinitas, ex licita copula vsque ad quartum gradum inclusiuè, impediunt matrimonium. cap. Non debet de consanguinitate & affin. & dirimunt etiam contractum: dictum (affinitas ex licita copula) quia ex illicita copula, tantum in primo & secundo gradibus dirimit, post Concilium

lium Trident. vbi supra cap. 4. Hic notandum
ex Clement, i. de consang. & affinit. eos
scilicet in gradibus consanguinitatis, vel
nuptiarum matrimonialiter contrahere non
possunt, excommunicationē incurrere. Quod
etiam locum habet in clerico in sacris ordi-
nibus constituto, qui celebrat huiusmodi con-
tractum.

Pro faciliiori modo cognoscendi gradus consanguinitatis sequentes regula notentur.

PRIMA. Supposita arbore quanto gra-
dus distant personæ à communi stipite, tanto
distat inter se, exempli gratia, duo fratres
in primo gradu, quia à patre tantum
gradu distant.

Secunda. Quando duæ personæ inaequa-
liter distant à communi stipite, quoto gradu
motior distat à stipite, tanto gradu distant
inter se, vt Petrus distat à Ioanne duobus gra-
dibus, & Nicolaus distat à Ioanne tribus,
Petrus distat à Nicolao in tertio gradu.
fin. de consang. & affinit.

Tertia regula. In linea, quot sunt personæ
tot sunt gradus, vna dempta, vt pater, filius,
nepos, vna dempta, persona, duæ restant, &
sunt duo gradus.

De cognatione legali.

VIDE in iure Canonico eod. tit.

Cog

Cognatio legalis est propinquitas ex adoptione alicuius in filium præueniens.

Ad adoptionem requiritur, vt persona adoptata, sit extranea, & assumatur secundum legis condiciones.

Cognatio legalis est triplex. Prima ascendentium & descendentium scilicet, adoptantis & adoptati, & descendentium eius, hæc durat etiam dissoluta adoptione, nec emancipatione tollitur.

*Cognatio
legalis tri-
plex.*

Secunda est quasi transfuersalis, inter adoptatum & filios naturales adoptantis, hæc durat durante adoptione, & filio naturali existente sub patris potestate, aliàs non, ca. i. de cog. leg.

Tertia est quædam legalis affinitas, inter vxorem adoptati & adoptantem, & inter adoptatum, & adoptantis vxorem, & hæc etiam semper durat: Quælibet harum impedit & dirimit Matrimonium, iuxta Glossam & Doctores in d. cap. i.

De impedimento criminis.

VIDE Sotum in 4. d. 37. artic. 4. Nauarr. vbi supra numer. 46. Doctores cum textu in capit. Proposuit, de eo, qui duxit in Matrimonium, quam polluit per adulterium.

Tria sunt crimina ad mortem coniugis relata, quæ Matrimonium non modo impediunt, sed etiam contractum dirimunt.

Pri-

Primum. Est adulterium cum machinationem mortem alterius coniugis.

Secundum, Adulterium cum fide, quod adulter dat adulteræ, quod eam post mortem coniugis in vxorem ducet.

Tertium, Quando qui vxorem habet altera de facto contrahit, si tamen adulterium interueniat.

De disparitate cultus.

DISPARITAS cultus est quando fidelis contrahit cum infideli, id est, non baptizatus cum baptizato, vel contra.

Disparitas cultus modo dicto, impedit matrimonium, & contractum est nullum, etiam si fidelis cum catechumeno contraheret, quæst. 2. cap. Caue. & communis sententia tenet. Quia quamuis Matrimonium esse potest inter infideles, prout est contractus. Gaudemus, de diuortijs, non tamen quatenus sacramentum, quia omnia reliqua sacramenta præsupponunt Baptismum, iuxta cap. Vniuersaliens, de presbytero non baptizato, & communem sententiam. Si autem Catholicus hæretica, aut schismatica contrahat, licet peccet contrahendo, tenet tamen matrimonium.

Gloss. communiter recepta 28. quæst. 1. cap. Non oportet. S. Thom. &

alij in 4. d. 39.

De vi, siue impedimento violentia.

MATRIMONIUM contractum violentia, aut metu iusto, siue cadenti in constantem virum, est nullum. cap. Veniens. I. & cap. Cum locum, de sponsalibus.

Metus autem cadens in constantem virum est, qui merito mouet virum fortem & constantem, vt faciat, quod cessante metu non faceret, huiusmodi est metus mortis, aut mutilationis, perpetuæ seruitutis, amissionis status, grauis & longi carceris, &c. Si autem quis alio metu leui, & cadente in inconstantem virum inducatur ad contrahendum matrimonium, tenet.

De impedimento Ordinis.

ORDO sacer, est impedimentum matrimonij, & dirimit contractum. Sunt autem vt supra dictum, tres ordines sacri, quos maiores appellamus, hinc omnes constituti in sacris, secundum fidem Catholicam, quicquid hæretici latent, sunt inhabiles ad matrimonium, cap. 1. & 2. Qui clerici vel vouentes, matrimonium contrahere possunt, & cap. 1. de cleric. conjugat. ad quod accedit vniuersalis Ecclesiæ traditio.

De impedimento ligaminis.

PER ligamen, intelligitur matrimonium præcedens, iuxta illud Pauli, alligatus es vxori,

uxori, noli quærere solutionem. Nullus enim potest contrahere cum alia, viuente prima, si quis fecerit, fortassè quia primam mortuam putauit, certior factus de vita, tenetur raturam ad primam, quia cum secunda matrimonium non est nullum, quod etiam locum habet, si prima tantum matrimonium ratum fuit & cum secunda consummatum.

De impedimento iustitia publica honestatis.

Hoc impedimentum oritur ex sponsibus validis post Concilium Tridentinum. Est autem impedimentum inter fratrem, aut maritum, & omnes cognatos sponse, aut mariti, ab Ecclesia propter quam honestatem inductum: Exempli gratia Petrus & Maria contraxerunt sponsalia, antequam matrimonium Maria moritur, Petrus ob hoc impedimentum, non potest contrahere cum altera, si priore Mariæ relicta: Olim extendebatur hoc impedimentum, vsque ad 4. gradum, nunc excedit primum, Concil. Trident. sess. 24. c. 3. de reformatione matrimonij.

De impotentia coeundi.

DE hoc impedimento agunt Doctores canonum in tit. de frigidis & maleficis Theologi in 4. d. 34.

Prima Conclusio. Quando frigiditas siue

potentia coeundi alterius coniugis, perpetua est, marrimonium est nullum, & sic scienter contrahens peccat. capit. Consultationi de frigidis & malefic. Quia qui ita est impotens, non potest reddere debitum, quod est contra finem & vsum matrimonij. Hinc matrimonium contractum cum Eunuchis, est nullum, si seminare non possint.

Secunda Conclusio. Quando impotentia coeundi sequitur matrimonium ratum, ante eius consummationem non dissolvit illud. Quia matrimonium ratum, secundum Catholicam & communem sententiam, non solvitur nisi per ingressum religionis.

Tertia Conclusio. Quando impotentia est temporalis, & accidentalis, ita quod possit illi per artem medicorum, sine periculo mortis subveniri, Matrimonium est validum, capit. Ex literis, & cap. Fraternitatis, de frigid. & malefic.

Quarta Conclusio. Si impotentia potest cognosci statim, quod sit perpetua, statim iudicio Ecclesiae sunt separandi: si vero nisi per cohabitationem, expectandum est triennium, quo tempore debent actu coniugali fideliter operam dare: quo finito si matrimonium non fuerit consummatum, utroque vel altero tantum petente, separandi sunt, ut definitur in cap. Laudabilem, de frigid. & malef. à Caesestino. 3.

L

Quinta

Quinta Conclusio. Maleficium perpetuum etiam impedit & dirimit matrimonium, quando impotentia, arte Diaboli effecta est, cap. eod. tit. Si autem temporale sit non impedit, quia sic impeditus, sublato impedimento potest debitum reddere.

Maleficium autem non est maleficium diuendendum, ut alibi traditum, sed ieiunijs, orationibus, Eleemosynis, alijsque pijs operibus. can. Si per Sortiarias atque maleficas, & c. 33. q. 1.

Sexta Conclusio. Si alter coniugum sit impotens, & ambo simul velint habitare, potest in d. cap. Laudabilem, ubi dicitur. Si am consentiant simul esse, vir eam, et si non virum, habeat sororem.

Septima Conclusio. Si impotentia iudicata perpetua, et si cohabitare possint, iuxta per tam conclusionem, mortaliter tamen peccant in amplexu, & mutua oscula sibi inuicem prestantes: Quia tales actus sunt illiciti, nisi inter coniunctos matrimonio: at ubi est impotentia perpetua Matrimonium antecedens non potest esse Matrimonium. Alia tamen ratio est, quando impotentia est temporalis, Matrimonium iam ratum, aut etiam consummatum subsequitur.

Hic quari potest: An furia siue amentia dirimat Matrimonium?

RESPOND. si amentia sit perpetua, & Matrimonium antecedit, nullum reddit Matrimonium, quoniam amens non potest habere consensum legitimum ad contrahendū, qui est causa efficiens matrimonij. Si autem perpetua amentia succedat matrimonio rato, aut consummato, Matrimonium est validum, nec quo ad vinculum dissoluitur nisi morte, aut si tantū ratum, religionis ingressu. Quando autem amentia est per lucida interualla, vel quando ratione amens utitur, potest contrahere Matrimonium: quia tunc habet sufficientem consensum. Quæret aliquis circa hæc matrimonij impedimenta: Quid si quis in facie Ecclesiæ seruata forma Concil. Trident. Matrimonium bona fide contraxit, sed post contractum elapso dimidio anno, aut integro, aut annis depræhenditur aliquod, occultum impedimentum, e. g. consanguinitatis, vel affinitatis in quarto gradu: ob quod matrimonium contractū nullum fuit, & adhuc est, quid remedij in casu occurrenti adhibendū?

Quoniam hic casus vt experientia didici aliquando occurrit, & pastores ignorant nunquam quid consulere debeant, statui hic latius declarare, quæ faciant ad decisionem, pro qua sequentia sunt mente tenenda.

Primum. Quod si impedimentum impediens & dirimens licet occultum fuit tempore contractus, Matrimonium est nullum &

inualidum, ideoque alter coniugum simul
que impedimentum cognouerit, non potest
debitum petere, nec etiam temporis diu-
nitate tale Matrimonium conualescit.

Secundum. Tale Matrimonium nullum
impedimentum, non incipit valere per di-
spensationem Papæ, aut alterius habentis po-
testatem ab eodem ad dispensandum etiam
cohabitent deinceps: Quia dispensatio ta-
tum tollit impedimentum, habilitatque per-
sonas, ut aptæ sint ad contrahendum. Pon-
fex, aut alius cui commissæ est dispensandi
testas, non potest supplere, consensum
naturæ requisitum ad matrimonium. Pan-
mitan. & Ioan. Andr. per cap. Ex nouo. Quod
filij sint legitimi. Nauarr. in Manuali conse-
sar. capit. 22. nu. 86. Vnde sequitur quod
bita dispensatione, aut alias sublato impe-
mento necessarium sit, de nouo contrahere
Matrimonium, ut communiter de hac re
bentes tradunt & praxis Romanæ
docet.

Tertium. Ad contrahendum sufficit, ut
coniugum qui scit impedimentum, occurrat
impetret dispensationem. Nauarr. in d. ca.
22. num. 47. & ex professo lib. 4. consilium
de sponsalib. consilium 14. nu. 2. & Henric. He-
riquez. tom. 1. moralis Theologiæ cap. 3. §.
lib. 11. Quod his fundamentis Nauarr. in
consilium comprobatur. Primo, quia qui vult
videt

videtur etiam velle id quod necessariò sequitur ex illo. l. 2. de iurisdic. omn. iudic. capit. præterea, de offic. deleg. At dispensatio concessa vni personæ ad contrahendum cum alia, nihil valeret, nisi extenderetur ad illam, vt clarum est. secundò, dispensatio extenditur ad id quod necessariò illi annexum est. Gloss. notab. in capit. Si quis in clero. 7. quæst. 1. & cap. Quia in tantum, de præbend. Tertio. Cum Papa dispensat cum altera contrahentium persona, intendit etiam dispensare cum vtraque; argum. capit. Translato. de constitut. capit. Si quis abiecerit. 2. quæstione 3. cum illæ dispensationes sint inseparabiles.

Quartum. Habita dispensatione ad iterum contrahendum non requiruntur de nouo denunciationes, nec præsentia Parochi, & duorum testium, sed sufficit quando vterque coniugum de impedimento sciunt, vt occultè inter se consensum renouent adhibito aliquo signo, vt Pius Quintus, teste Nauarro in Manuali confessoriorum, capit. 22. num. 70. declarauit. & ait, Nauarr. sacrum pœnitentiariæ prætorium frequenter hac declaratione vtitur: aut saltem per copulam carnalem affectu maritali reualidare intendant. Quod si autem alter coniugum ignoraret impedimentum fuisse, nec Matrimonium inualidum, oportet vt ignorantibus significetur saltem in genere Matrimonium esse nullum, & virtute illius non

esse obligationem ad continuandum, & sic de nouo necessarium fore consentire in Matrimonium ad conscientiae tranquillitatem: & tunc consensum mutuum ambo verbo, & signo exprimant, & renouent Matrimonium contrahitur. Pro his faciunt Scot. in 4. d. Richard. ibidem. Supplementum Gabriel. ead. d. quæst. 1. art. 2. conclus. 3. Caietan. tom. opusc. tract. 12. quæst. 2. Nauarr. in d. cap. num. 47. & in d. titulo de sponsalibus Conu. lio 37. Henriquez vbi supra. Quando autem periculum foret, quod impedimentum publicum fieret, probareturque in iudicio, aut ageretur ad dissolutionem in foro exteriori, tunc fieri deberet revalidatio coram parochis & iustis. Sed eo periculo cessante id non de necessitate requiritur, sicut nec noua licentia Episcopi: Cum hic casus censeatur de iure receptus, nec contineatur generali decreto Concilij, vt latius Henriquez profecquitur.

De impedimentis impediens, non autem dirimentibus.

SVNT hæc sequentia.

I. Interdictum Ecclesie. Non enim licet Matrimonium contrahere, ab Aduentum Domini vsque ad diem Epiphaniæ, & à festo 4. Cinerum, vsque ad octauam Paschatis inclusiue. In alijs temporibus licitum est celebrare nuptias, vt statuit Concil. Trident. sess. 24. cap.

24. cap. 10. de reform. Matrim. Huc etiam refertur, quando Episcopus, Iudex, aut Parochus alicui prohibet ob aliquod impedimentum, aut iustam causam.

2. Votum simplex castitatis. cap. Si nupserit virgo d. 72. & cap. Rursus. Qui clerici vel vouentes: Quia vouentibus virginitatem attestante S. Hieronymo, non solum nubere, sed etiam velle nubere damnabile est.

3. Sponsalia iusta, secundum iustitiam impediunt Matrimonium cum alia, quia fit iniuria priori sponsæ, frangendo illi fidem.

4. Catechismus, ut qui tenet aliquam ad Catechismum ante Baptismum, prohibetur cum illa contrahere.

5. Incestus, tam cum cognata, quam affini, cap. 1. & 2. de eo, qui cognouit consanguineam vxoris suæ.

6. Vxorididium, cap. Admonere 33. q. 2.

7. Raptus alienæ sponsæ, cap. Statutum 27. q. 2. Quod tamen per Concil. Trident. vbi supra cap. 6. factum est dirimens, quam diu raptus in potestate raptoris manserit.

8. Proprij filij de fonte susceptio eo animo, ne vxor debitum exigere possit. 30. q. 1. ca. Eor.

9. Presbyterididium, cap. qui presbyterum, de pœnit. & remiss.

10. Solemnis pœnitentia iniuncta & facta, cap. De his, & c. Antiqui, 33. q. 2.

II. Matrimonium scienter cum monito
contractum. 27. q. 1. cap. Si ergo qui,

CAPVT XVIII.

DE MATRIMONIO CONTRA *et sine consensu parentum.*

QUONIAM aliquādo minus exercitati
Theologia & iure titubant circa tale Ma-
trimonium propter variorum variam doctri-
nam, quid catholicè sentiendum, paucis
statui resolucere.

Prima Conclusio. Filius & filia grauiter peccant, si absque scientia & consensu parentum sub quorum cura sunt, Matrimonium contrahant, nisi iusta & rationabilis causa excuset. Hæc est communis DD. Paludan. in 4. d. 2. q. vlt. Soti d. 29. q. 1. art. 4. Victoria in summ. de sacram. de Matrim. num. 250. Nauarr. Manuali confess. cap. 14. nu. 15. Bellarm. tom. 2. controuerf. lib. de Matrim. c. 19. & aliorum alibi. Probatur in primis auctoritate præcepti de honore parentum. Neque enim negandum est filium magnam iniuriam parenti inferre, si statum Matrimonij immutabilem sine eius consilio & consensu assumat nisi causa iniuriam urgeat. Confirmatur cap. Honorantur. 32. c. 2. ex D. Ambrosio in lib. 1. de Abraham. cap. vlt. & ibidem capit. Mulier. & fortius probatur